

TEMA

Lantbruk som aktiebolag

Utvecklingschef för ekonomi Peter Österman
Svenska lantbrukssällskapens förbund

Intresset för att bedriva lantbruk i aktiebolagsform har under de senaste åren ökat markant. Det finns flera orsaker till detta, men kanske de viktigaste är att jordbruken blivit större samt att flera lantbrukare samarbetar kring större enheter. Att lantbruken växer både till areal och djurantal betyder ofta att verksamheten blir mera företagsmässig. Det finns då många fördelar med att bedriva verksamheten i aktiebolagsform jämfört med att bedriva den som privat näringsidkare.

Om det är fråga om samägda företag så är den viktigaste fördelen de klara regelverk som ett aktiebolag har. I många fall är det beskattningsfrågor som startar intresset för att bolagisera lantbruksverksamheten. I och med regeringens beslut att sänka samfundsskatten från och med 1.1.2014 till 20 % kommer intresset att öka ytterligare. Samtidigt kan man konstatera att det finns många andra frågor som är viktiga att beakta när man överväger att driva lantbruket i Ab form. De är bl.a. pensionssystem, lantbruksstöd, fastighetsrelaterade frågor för att nämna några. Att ändra bolagsformen till aktiebolag kräver god planering och tydliga fördelar som man kan uppnå med aktiebolaget.

Föret.form	2008	2009	2010	2011	2012
Privat jbr-idkare	58 102	56 712	55 444	54 349	51 849
Sammanslutn.	4 414	4 335	4 304	4 283	4 371
Dödsbon	2 479	2 319	2 203	2 105	1 954
Ab	527	551	572	598	616
Personbolag Öb och Kb	165	150	146	152	153
Övriga	115	108	98	97	99

Tabell 1. Gårdarnas företagsformer 2008-2012 (Källa: Tike)

Hur vanligt är lantbruksaktiebolag?

Olika företagsformer har både goda och dåliga sidor. Val av bolagsform kan vara besvärligt bl.a. av den orsaken att ett valkriterium som för en företagare är positivt kan för en annan vara negativt. Att hitta den rätta bolagsformen hör till de grundfrågor som det för en

företagare lönar sig att satsa tid och också lite pengar på. I Finland bedriver man gårdsbruk i huvudsak som yrkesutövare vilka jämförs med fysiska personer. Om yrkesutövarna är två eller flera och de idkar jordbruk tillsammans bildas en sammanslutning. Lagstiftningen möjliggör ändå också många andra bolagsformer för gårdsbruk.

Även om bara en liten del av jordbruken i dag är aktiebolag har de mer än fördubblats under drygt tio år. År 1990 fanns det bara 201 jordbruk i form av aktiebolag, år 2012 fanns det 616. I synnerhet under de senaste åren har bolagiserandet ökat i jämn takt.

Då företagsverksamheten växer uppstår ett behov av att säkra den privata egendomen. Å andra sidan uppstår det också ett socialt ansvar och en risk när flera personer samarbetar t.ex. i en gemensam ladugård eller maskinring. Samarbetet medför även nya utmaningar för ledning och förvaltning av företaget. När den övriga företagsverksamheten vid sidan av själva jordbruket växer kan den leda till att ovan nämnda faktorer ökar och dessutom kan skattek tekniska frågor ställas i fokus. När man beaktar alla dessa utvecklingstrender är det mycket troligt att jordbruk i bolagsform ökar i framtiden.

Bolagisering av jordbruk kan ske under mycket olika förhållanden. Man kan inte generellt ta ställning till vilken bolagsform som är den bästa. Därför måste man företagsspecifikt utreda och avgöra när man skall grunda ett helt nytt företag och också när man skall fortsätta en befintlig verksamhet genom att ändra bolagsform.

Bild: PixHill.com

De viktigaste faktorerna som inverkar på att lantbruk i aktiebolagsform ökar

- gårdens storlek och därigenom större risker
- ökat samarbete mellan gårdar (samarbete inom djurproduktion t.ex. gemensam mjölkproduktion)
- snabbt tilltagande övrig företagsverksamhet på gården

Utred lönsamheten noggrant med ekonomiska kalkyler

Valet av företagsform är ett viktigt beslut för en ny företagare liksom också byte av bolagsform i ett etablerat företag. Valet påverkas av många faktorer som noga måste analyseras för varje enskilt fall. En viktig faktor i beslutsfattandet är företagarens framtidsvision och strategi. Välgjorda ekonomiska kalkyler är viktiga när man jämför beskattningen av

olika bolagsformer. När man ändrar bolagsform uppstår det alltid kostnader. Man kan jämföra bolagiseringen med en investering, den bör alltså betala tillbaka sig under en tid. Ju snabbare, desto bättre lönar sej omändringen. Om återbetalningstiden blir för lång kan man ifrågasätta bolagiseringen. En fem års tidsperiod kan vara helt acceptabel, men om återbetalningstiden blir mycket längre bör man redan noggrant överväga lönsamheten med bolagiseringen.

Beskattning av aktiebolag

Samfundsskatten är 20 % fr.o.m. 2014

En delägare ansvarar inte för aktiebolagets förbindelser och skatter. Aktiebolaget är en juridisk person och skattskyldig som behandlas helt separat från delägaren. För samfund räknas resultaten från de olika inkomstskällorna sammanräknat höra till samfundets inkomst. De inkomsterna påförs en proportionell samfundsskatt. Den är 20 %. Till samfund hör bl.a. aktiebolag och andelslag. Också samfällda förmåner t.ex. inkomster från samfällad skog och skifteslag behandlas som inkomster för samfund.

Hantering av aktiebolagets inkomst

Ett aktiebolag kan omfatta samtliga tre inkomstskällor;

Faktorer som inverkar på valet av bolagsform

1. Antalet grundare; finns det en eller flera grundare?
2. Behovet av och tillgången på kapital när man grundar företaget
3. Fördelningen av ansvaret i företaget
4. Flexibiliteten i verksamheten
5. Kontinuiteten i företaget
6. Utdelning av vinst och täckning av förlust
7. Beskattning

näringsverksamhet, jordbruk och övrig verksamhet. Inkomsten för respektive inkomstskälla räknas skilt. Förluster från tidigare år dras av från inkomsten i den inkomstskälla där de har uppstått. Bolaget kan inte kvittera inkomstskällornas förluster sinsemellan och de kan inte heller överföras för att dras av i delägarens beskattning. Efter avdrag för förluster räknas de beskattnings-

bara inkomsterna för inkomstskällorna ihop och den totala summan påförs samfundsskatt med skattesatsen 20 % (fr.o.m. 2014).

Jordbruksbeskattning enligt kontantprincipen

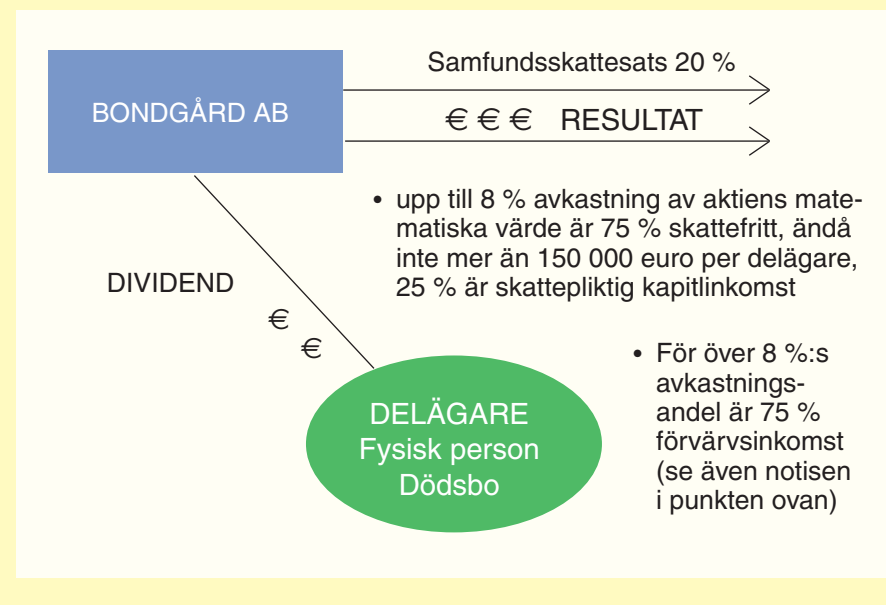
Fast ett aktiebolag är bokföringsskyldigt och i allmänhet måste göra upp ett bokslut enligt prestationsprincipen kan jordbrukets bokföring och bokslut göras enligt kontantprincipen (BokfL 2 kap. 3 § och 3 kap. 4 §). Enligt 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk bör den beskattningsbara inkomsten för ett aktiebolags jordbruk beräknas enligt kontantprincipen fast bokföringen skulle vara gjord enligt prestationsprincipen. Bokföringsperioden i ett aktiebolag kan vara avvikande från kalenderåret. Om så är fallet beskattas också jordbrukets resultat enligt den räkenskapsperiod som avviker från ett kalenderår (lag om beskattningsförfarande 3 §).

Bild: Eva Björkas

Beskattning av dividend år 2014 enligt regeringens budgetproposition hösten 2013

- Dividender som lyfts av företagare är 25 % kapitalinkomst inom ramen för en 8 %:s avkastning beräknat på aktiens matematiska värde (Ab:s nettoförmögenhet)
- Årlig övre gräns 150 000 euro € per skatteskyldig
- Den andel som överskrider 150 000 € anses till 85 % vara kapitalinkomst på basen av andelen som beräknats av nettoförmögenheten, 15 % skattefritt
- För den del som överskrider en 8 %:s avkastning på nettoförmögenheten anses 75 % av dividenden vara förvärvsinkomst, 25 % skattefritt.

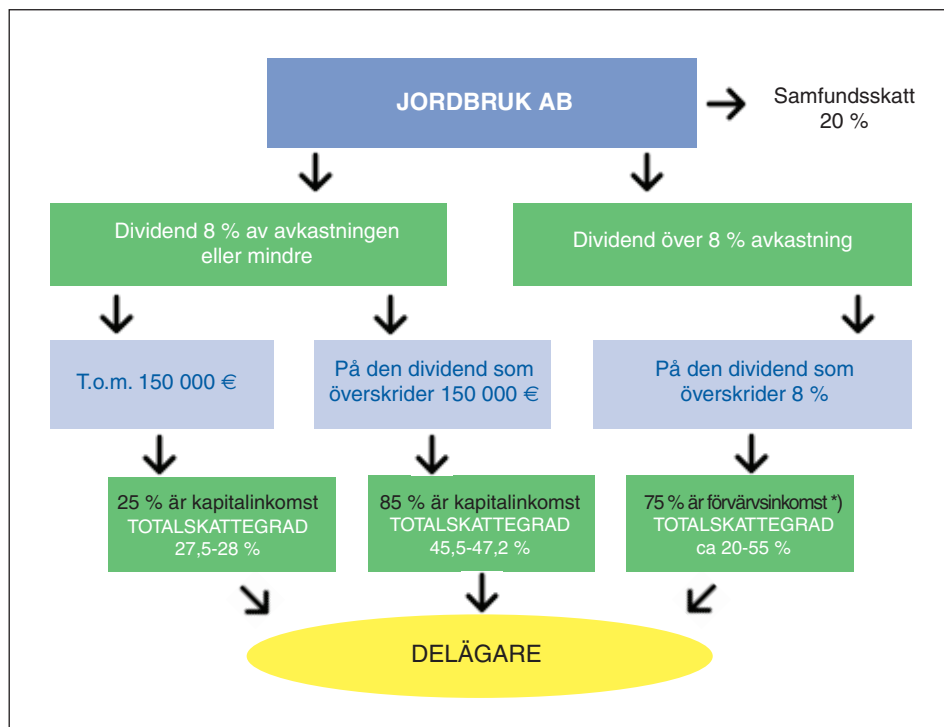

Figur 1. Schema över dividendbeskattning.

Exempel på dividendbeskattning om nettoförmögenhet 100 000 €

- $100\,000 \times 8\% = 8\,000 \text{ €}$
- 8 000 € kan delas ut som dividend varav 25 % beskattas som kapitalinkomst
- $\Rightarrow 2\,000 \text{ €} \times 30\% = 600 \text{ €}$ skatt
- Skattebelastningen är 7,5 % på dividenden
- Om man räknar totala skatten \Rightarrow samfundsskatten 20 % + 7,5 % \Rightarrow 27,5 %

Tre teoretiska möjligheter vid dividendbeskattningen

Figur 2. Totalskattegraden i exemplet innehåller samfundsskatten på 20 % + dividendskatten. Skatten på kapitalinkomster är 30 % upp till 40 000 euro och 32 % på den överstigande delen.

*) Totalskattegraden beror på hur höga personens förvärvsinkomst är. I praktiken kan det variera mellan 20-50 %.

FAKTA OM BOLAGISERING AV LANTBRUK

- Ägaren kan påverka vinstutdelningen
- Ur bolaget kan pengar lyftas som lön, delägarlån eller dividend
- Dividenden är 25 % skattepliktig kapitalinkomst till 8 % av aktiens matematiska värde dock max 150 000 €. Överstigande del 75 % förvärvsinkomst.
- Den lägre beskattade dividendens storlek beräknas utgående från AB:s nettoförmögenhet (aktiens matematiska värde)
- Ej privatbruk
- => Risk för förtäckt dividend (t.ex. bostad)
- All handel mellan AB och ägaren måste ske till gängse värde

Bild: PixHill.com

Hur kan man ta ut pengar från aktiebolag?

Från ett aktiebolag är det inte möjligt att ta ut egendom eller pengar utan skattepåföljder. Pengar kan lyftas ut ur bolaget endast som lön, delägarlån eller dividend. Om egendom eller pengar på annat sätt används till delägarens nytta beskattas det som förtäckt dividendutdelning. Lön som bolaget betalar åt bolagsman är förvärvsinkomst för mottagaren som betalar skatt enligt reglerna för beskattning av förvärvsinkomster. Aktiebolaget bör betala de lönerelaterade sidokostnaderna. Hyror som betalas åt delägare är kapitalinkomst. Beskattningen av dividender ändras fr.o.m. 2014 och reglerna som beskrivs här gäller inte 2013.

Aktiebolag kan beskattningsmässigt vara förmånligt

Det är förmånligt att beskattas som ett aktiebolag ifall den tidigare verksamheten i huvudsak har beskattats som förvärvsinkomst och företaget har gjort ett högt resultat. Verksamhet i aktiebolagsform gör inte beskattningen lättare om delägaren i hög utsträckning måste lyfta inkomst som beskattas som förvärvsinkomst. Det är läget ifall aktiebolaget inte har någon nettoförmögenhet. Det krävs att nettoförmögenheten är tillräckligt stor att man åt delägaren

Bild: PixHill.com

kan betala den lägre beskattade dividenden (25 % kapitalinkomst => 27,5 % totalskatt).

När man t.ex. i verksamheten gör stora byggnadsinvesteringar eller överlag investeringar med lånekapital, erbjuder aktiebolaget en stor fördel i förhållande till andra bolagsformer. Ifall det inte finns någon nettoförmögenhet beskattas det skattepliktiga resultatet i andra bolagsformer som förvärvsinkomst. Om inkomsterna är höga blir då också skatten på förvärvsinkomsterna hög. Resultatet i ett aktiebolag beskattas alltid enligt skattesatsen 20 %. Ifall

delägarna inte är i behov av att lyfta penningmedel ut ur bolaget eller pengar lyfts endast till ett sådant belopp att skattebördan på dividenderna är låg kan man via ett aktiebolag få ut betydligt högre inkomstfinansiering för investeringar än i andra bolagsformer. Detta är en mycket stor fördel för ett investerande företag, eftersom man kan utnyttja inbesparingen till att finansiera investeringar eller snabbare avkorta lån. Situationen är densamma om en delägare får sin huvudsakliga utkomst från annat håll och jordbruket endast är en tilläggsinkomstkälla. Då kan det vara lönsamt att bolagisera jordbruket.

Med aktiebolag kan man även förlora skattefördelar

När jordbruk bedrivs i aktiebolagsform tillämpar man skattegrunder som avsevärt avviker från dem som tillämpas när jordbruk bedrivs av fysiska personer eller som en sammanslutning. Det kan leda till att man förlorar en del skattemässiga fördelar. I skogsbeskattningen har aktiebolaget inte rätt att göra skogsavdrag och inte heller utgiftsreservering. Aktiebolaget kan inte heller på annat sätt dra av anskaffningsutgift som hänför sig till inköp av virkesbestånd (HFD 2005/439).

Från fastighet som aktiebolaget säljer kan man endast dra av den i beskattningen återstående anskaffningsutgiften. Ett aktiebolag har inte rätt att utnyttja förfarandet med presumtiv anskaffningsutgift.

Ett aktiebolag har ingen privathushållning och ingen familj. Följaktligen gäller för aktiebolag inte heller GårdsSkL 4.2 §

om skattefrihet för användning av egna jordbruksprodukter. Aktiebolaget kan inte heller göra privatuttag. För att undvika skattepåföljder bör man följaktligen betala full ersättning för produktöverföringar. Från ett aktiebolag kan man inte heller lyfta penningmedel utan skattepåföljder.

Det att delägare i aktiebolag använder produkter utan att man betalar för dem beskattas i allmänhet som naturaförmån om delägaren jobbar i bolaget. I annat fall tolkas det som förtäckt dividend. Användning av bostad behandlas på samma sätt om bostaden har överförts i bolagets ägo.

Bolagiseringens lönsamhet

Grundfrågan kring bolagiseringen är dess syfte. I allmänhet kan man skilja på tre olika syften:

- Samarbete mellan gårdar (gemensam ladugård, maskiner)
- Binäring som bolagiseras
- Lantbruket till aktiebolagsform (beskattningsskäl)

Här redovisar vi huvudsakligen för de beskattningsmässiga fördelarna och hur man kan räkna dem. Med modellexempel ges en riktgivande bild av de euromässiga fördelarna. Man måste dock minnas att omkostnaderna i ett aktiebolag också är högre bl.a. pga dubbelbokföring, månatlig moms och eventuell revision.

Hur höga är förvärvsinkomsterna (nivån i framtiden) är en mycket väsentlig fråga. Tumregeln är att man borde ha minst 40 000-50 000 € förvärvsinkomst/företagare för att erhålla tillräckliga skattefördelar. Här är det också viktigt att beakta hur den eventuella dividenden beskattas vid utdelning till bolagsmannen. Eller överhuvudtaget om man behöver ta ut vinst ur bolaget eller om man kan ackumulera kapital i bolaget för kommande investeringar. Bolaget fungerar då på sätt och vis som en "spargris". Det är alltid skäl att göra en konkret kalkyl som ger eurobeloppet på inbesparingen.

Modellkalkyl 1

- Resultatet på ett jordbruksföretag (en företagare) är 50 000 € per år
 - Företagets nettoförmögenhet negativ => bara förvärvsinkomst
 - Kommunal- och kyrkoskatten är 21 %
 - Beskattningen på 50 000 € förvärvsinkomst är då ca 15 300 € (förvärvsinkomstsvdragen beaktade)
- Företaget görs till ett aktiebolag
 - företagaren lyfter lön på 15 000 €
 - Företagets beskattningsbara resultat blir då 35 000 €.
 - På den summan betalar bolaget 20 % skatt, d.v.s. 7 000 €
 - Aktieägaren betalar ca 2 050 € skatt på lönen (till kommer arbetsgivarens socialskyddsavgift 2,04 % år 2013)
 - Sammanlagt är skatterna således 9 050 €
- Tack vare bolaget sjönk skatterna med 6 250 €.

Modellkalkyl 2

- Resultatet på ett jordbruksföretag (en företagare) är 50 000 € per år
 - Företagets nettoförmögenhet 175 000 € => kapitalinkomst (20 %) 35 000 €
 - förvärvsinkomst 15 000 €
 - Kommunal- och kyrkoskatten är 21 %
 - Skatten på 15 000 € förvärvsinkomst är ca 2 050 € (förvärvsinkomstsvdragen beaktade)
 - Skatt på kapitalinkomst 30 % x 35 000 € = 10 500 € => totalt 12 550 €
- Jämfört med AB i modellkalkyl 1 var den sammanlagda skatten var 9 050 €
- Tack vare bolaget sjönk skatterna med 3 500 €.
- Om man har kapitalinkomster över 50 000 € blir fördelen med bolaget större.

Modellkalkyl 3

- Resultatet på ett jordbruksföretag (en företagare) är 90 000 € per år
 - Företagets nettoförmögenhet negativ => bara förvärvsinkomst
 - Kommunal- och kyrkoskatten är 21 %
 - Skatten på förvärvsinkomsten är då ca 34 800 € (förvärvsinkomstavrigen beaktade)
- Företaget görs till ett aktiebolag
 - företagaren lyfter lön på 15 000 €
 - Företagets beskattningsbara resultat blir då 75 000 €.
 - På den summan betalar bolaget 20 % skatt, d.v.s. 15 000 €
 - Aktieägaren betalar ca 2 050 € skatt på lönen (till kommer arbetsgivarens socialskyddsavgift 2,04 % år 2013)
 - Sammanlagt är skatterna således 17 050 €
- Tack vare bolaget sjönk skatterna med 17 750 €.

Modellkalkyl 4

- Resultatet på ett jordbruksföretag (en företagare) är 90 000 € per år
 - Företagets nettoförmögenhet 375 000 € => kapitalinkomst (20 %) 75 000 €
 - förvävsinkomst 15 000 €
 - Kommunal- och kyrkoskatten är 21 %
 - Skatten på 15 000 € förvärvsinkomst är ca 2 050 € (förvärvsinkomstavrigen beaktade)
 - Skatt på kapitalinkomst (30 % x 50 000) + (32 % x 25 000) = 23 000 € => totalt 25 050 €
- Jämfört med AB i modellkalkyl 3 var den sammanlagda skatten var 17 050 € =>
- Tack vare bolaget sjönk skatterna med 8 000 €.

Bild: PixHill.com

Hur förverkligar man en bolagisering bäst?

Ett befintligt jordbruksföretag kan förnuftigast omvandlas till aktiebolag genom ett såkallat byte av verksamhetsform som förverkligas enligt de regler som finns

i ISkL 24 § (Inkomstskattelagen). Ifall stadgandena i 24 § ISkL kan tillämpas överförs lantbruksidkarens lantbruksegendom som sådan med samma värden till den nya verksamhetsformen. I bokföringen får man inte heller göra ändringar dvs. man skall iakta s.k.

balanskontinuitet. Här redogörs för hur detta i praktiken bör utföras. Den stora fördelen med detta är att man då kan förverkliga bolagiseringen utan inkomstskatteföljder. Det är dock ett faktum att det nästan alltid ändå blir andra skatteföljder, t.ex. överlåtelseskatt.

Bogiseringen kan förverkligas utan inkomstskattepåföljder ifall man bibehåller:

1) Balanskontinuitet

- Fortsätter från samma bokföringsvärden
- Skulder
 - Enbart skulder på det som flyttas till bolaget. Detta kan leda till problem om ett lån är uppdelat på olika delar t.ex. jordbruk, skogsbruk, bostad och någon del inte följer med till bolaget.
- Tillgångar
 - oavskrivna utgiftsrester
 - åkerns värde från köpebrevet (fördelningar/uppskattningar)
 - mjölkkvot till inköpspris
 - tillgångar som avdragits som engångsutgift => balansvärde 0
 - övrig egendom anskaffningspris

2) Beskattningskontinuitet

- Fortsätter från samma värden som tidigare (t.ex. utjämningsreserveringar)

3) Verksamhetens kontinuitet

- Samma eller någon av de tidigare företagen fortsätter
- Huvudsakliga verksamheten överförs till det nya företaget
 - Granskas per inkomstkälla => skogen kan lämnas utanför
 - Privatbostad, binäringar kan vara med eller inte

Bild: PixHill.com

Bild: PixHill.com

Specialfrågor vid byte av verksamhetsform

- Följder om ISkL 24 § inte tillämpas rätt ...
 - Det "gamla" företaget behandlas som om det hade avslutats
 - Reserveringar upplöses
 - Egendomen till privatuttag
 - Fastigheter/aktier till företaget medför överlåtelsevinstbeskattning
 - Det nya företaget fortsätter från inkomstförda värden
- Förluster kan i regel överföras ifall ägarstrukturen inte förändras för mycket
- Överlåtelseskatt på fastigheter (4 %) och bostadsaktier/andelar (2 %)

Överlåtelseskatt för fastigheter realiserar om man inte har intyg från Ely-centralen över landsbygdslån (juridiska personen ändrar). Lånen bör vara sådana som beviljats vid generationsväxling för anskaffande av fastigheter. Befrielsen gäller endast de fastigheter som har ett sådant lån. För de övriga fastigheterna fastställs en överlåtelseskatt på 4 % av gängse värdet för fastigheten. Det kan alltså bli fråga om betydande skatteföljder.

 - Skatt enligt egendomsdelens gängse värde vid överlåtelsepunkten
 - Utredningar eller skattestyrelsens anvisningar (Värdering av tillgångar i arvs- och gåvobeskattningen).
- Om man kan tillämpa stadganden om ändring av verksamhetsform enligt 24 § inkomstskattelagen tillämpas kontinuitetsprincipen också i mervärdesbeskattningen och situationen hanteras som s.k. namnändring. Då uppstår inga mervärdeskatteföljder.
- Om man utöver lantbruket på gården bedriver binäringsverksamhet som beskattas i form av inkomstkälla från näringsverksamhet separat från lantbruket kan båda inkomstkällornas verksamheter skilt ändras till annan företagsform. Regeln om ändring av verksamhetsform tillämpas alltså separat för varje inkomstkälla. På så sätt kan gårdens verksamhet delas upp till två skilda verksamheter utan inkomstkatteföljder.

Det är nästan alltid skäl att söka bindande förhandsbeslut av beskattaren. På så vis kan man återgå till planeringsskedet ifall beslutet inte är tillfredsställande.

Aktiebolag och pensionsförsäkringen (LFÖPL)

Företagaren i ett Lantbruks Ab försäkras om:

- Verksamheten beskattas enligt Inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967). Detta betyder att alla Ab som beskattas enligt Näringskattelagen (större husdjursenheter utan egen åker) inte kan försäkras enligt LFÖPL.
- Företagaren är aktiebolagets styrelsemedlem (suppleant duger ej!), verkställande direktör eller övrigt i en beslutsfattande ställning.
- Företagaren äger själv 30 % av aktierna eller röstetalet

eller

- Företagaren äger tillsammans med maken/makan eller tillsammans med barn eller föräldrar i samma hushåll över 50 % av aktierna eller röstetalet
- Företagaren äger minst 1 aktie i bolaget.

Följande faktorer är speciellt viktiga att beakta vid en bolagisering. Fortsätter den obligatoriska LFÖPL försäkringen åt företagarna och familjemedlemmarna? Hur påverkas avbytartjänsten? Om man har ikraftvarande förbindelser för avträdelsetöd är det alltid skäl att kontakta Lantbrukets pensionsanstalt före bolagiseringen.

Aktiebolag och lantbruksstöd

De olika investerings- och produktionsstöden har en stor inverkan på lantbrukets lönsamhet. Därför är det viktigt att noggrant beakta stöd villkoren när man planerar bolagiseringen så att man inte missar stödmöjligheter pga. dåligt planerade lösningar. Det är skäl att kontakta kommunens lantbruksmyndigheter för att försäkra sig över att allting blir beaktat på rätt sätt.

Produktionsstöd

I huvudsak kan man säga att bolagsformen vanligtvis inte påverkar beviljandet av stöd utan reglerna är i huvudsak samma för alla. Stöd villkoren kan dock årligen genomgå förändringar. Därför måste man ta reda på de aktuella uppgifterna om stöd villkoren och eventuellt planerade förändringar i stöd villkoren när bolagisering planeras. Vissa saker lönar sig dock att beakta. En sådan är t.ex. att husdjursgårdar erhåller högre tilläggsdel för kompensationsbidraget (LFA-stöd) än växtodlingsgårdar och i miljöstödet finns det också skillnader mellan växtodlings- och husdjursgårdar. Med tanke på växtodlingsstöden är det vanligtvis förmånligare att växtodlingen och husdjursproduktionen sker inom samma bolag så att växtodlingsstöden er-

hålls enligt villkoren för en husdjursgård.

När man planerar att bolagisera produktionen måste man komma ihåg att den sammanslutning som grundas skall uppfylla förutsättningarna i statsrådets förordning om kännetecknen för en funktionell och ekonomiskt självständig gårdsbruksenhet (213/2007). Förordningen gäller nationella stöd samt miljö- och LFA-förbindelser som ingås år 2007 eller senare.

Om lantbruk och trädgårdsproduktion idkas av flera jordbrukare eller i form av samfund är förutsättningen för utbetalning av kompensationsbidrag (LFA) och miljöstöd samt nationella stöd att minst en delägare eller bolagsman uppfyller ålderskravet. Ålderskravet uppfylls av en person som

den 31 december året innan stödet ansöks är minst 18 år och högst 65 år gammal. Förbindelsen förfaller inte och utbetalningen av stödet upphör inte när personen fyller 65 år. Det förutsätts att personen inte erhåller ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Systemet för direkta EU-stöd innefattar inte några åldersbegränsningar gällande stödmottagaren.

Investeringsstöd

Beviljande av stöd till ett samfund avgörs i aktiebolag på basis av delägarna. Det förutsätts att bestämmanderätten i aktiebolaget innehas av en eller flera delägare som idkar lantbruk och uppfyller kraven för beviljande av stöd till företagare. Förutsättningarna är kravet på att inkomsten från lantbruket har väsentlig betydelse för utkomsten samt kraven på yrkeskunskap och ålder. I ett aktiebolag avgörs bestäm-

manderätten med hjälp av aktieinnehavet: stödmottagaren eller dennes familjemedlemmars (maka/make samt jordbrukarens och makans/makens föräldrar och barn) andel av aktierna måste antingen direkt eller genom de bolag som ovan nämnda personer besitter utgöra mer än hälften av det sammanlagda röstetalet av bolagets alla aktier. Den gård samfundet bedriver skall vara ekonomiskt livskraftig.

Investeringsstödsvillkoren för stödmottagaren

För att stöd skall kunna beviljas måste stödmottagaren uppfylla följande villkor:

1. Stödmottagaren skall bedriva eller börja bedriva lantbruk och idka lantbruk så att det har väsentlig betydelse för stödmottagarens utkomst.
2. Stödmottagarens gård skall vara ekonomiskt livskraftig.
3. Stödmottagaren skall bo på gården eller på sådant avstånd att gården blir ändamålsenligt skött med betraktande av bl.a. stadganden i djurskyddslagen.
4. Stödmottagaren måste ha tillräcklig yrkeskicklighet gällande lantbruket.
5. På några få undantag när skall stödmottagaren vara 18–68 år när stödet beviljas.

Bild: PixHill.com

Startstöd och lantbruk i aktiebolag

- Startstöd kan beviljas åt personer som skaffar en beslutande ställning i ett aktiebolag och börjar som delägare i bolaget att bedriva jordbruk. Beslutande ställning är över hälften av aktierna och röstetalet.
- Personen och företagsandelen skall även uppfylla alla andra krav, bl.a. ålder, utbildning, väsentlig betydelse, livskraftighet.
- Per lantbrukslägenhet kan beviljas bara ett startstöd
- Råntestödslån kan inte beviljas för anskaffande av aktier

Fördelar med aktiebolag

- Ackumulering av kapital
 - Kan lämna kvar vinst i företaget
 - Nettoförmögenhet stiger => skattefri dividend
- Skatteplanering i AB är lätt jämfört med privat jbr
- Lättare att klara av stora investeringar
 - Amortering av lån efter att bolaget betalat 20 % skatt
 - Jämför markköp på skuld i AB eller som privat jbr:are!
- Bättre ekonomikontroll...
- Klara regler för samarbete
- Skydd av privat egendom

Nackdelar med aktiebolag

- Ägandet av fastigheterna till bolaget => eventuella fastighetsförrättningar
- Ökad byråkrati och administration
- Bolagets ekonomi i förhållande till ägarens ekonomi => risk för förtäckt dividend
- Inga skattefria privatuttag
- Dubbelbokföring och momsförandet månadsvis, revision
- Ej skogsavdrag, ej utgiftsreservering i skogsbeskattningen
- Ej presumtiv anskaffningsutgift vid beskattning av överlåtelsevinster (t.ex. tomtmark)
- Om ägoandel under 30% ej rätt till LFÖPL => ej avbytjänst, ("1 aktie och ledande ställning")
- Ej längre privat ägda fastigheter ("du äger aktier")
- Ägotiden börjar på nytt
 - Observera 10 års regeln vid GEV för att överlåtelsen skattefri
- Råntestödslån vid GEV ej möjligt, dock nog startstöd

Bild: PixHill.com

Det är svårt att skattemässigt "förnuftigt" avsluta ett aktiebolag. Därför är det mycket viktigt att noggrant överväga och kalkylera effekterna av en bolagise-

ring. Utan skattepåföljder kan man inte återgå till t.ex. privat näringsidkare. Det är även skäl att poängtera att bolagsformen sist och slut-

ligen bara är ett redskap för företaget. Det absolut viktigaste är alltid utvecklandet av företagsverksamheten på ett förnuftigt och bra sätt.